

UVIC

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

GUIA DE L'ESTUDIANT 2015-2016

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR
GRAU EN TREBALL SOCIAL

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR	2
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT	5
PLA D'ESTUDIS	8
ASSIGNATURES OPTATIVES	11
Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat	12
Inclusive Communities and Accessibility	15
Psicosociologia de la Discapacitat	18
Sexualitat i Cronicitat	21

PRESENTACIÓ

Fa 40 anys que la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic ? Universitat Central de Catalunya, va néixer amb el nom d'Escola d'Infermeria Osona, iniciant el seu viatge cap al desenvolupament del lideratge i de l'excel·lència acadèmica. El 1980 els estudis d'Infermeria passen a ser diplomatura universitària i el centre s'adscriu a la UAB. L'any 1987, l'Escola d'Infermeria Osona s'integra als Estudis Universitaris de Vic.

El maig de 1997, amb la Llei de Reconeixement de la Universitat de Vic pel Parlament de Catalunya, passa a denominar-se Escola Universitària de Ciències de la Salut i incorpora nous ensenyaments: Fisioteràpia (1997), Teràpia Ocupacional (1997), Nutrició Humana i Dietètica (1998) i Treball Social (2010). L'any 2011 l'Escola Universitària de Ciències de la Salut passa a ser la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar. Al llarg d'aquest anys s'inicia i es consolida la identitat de la nostra facultat amb el lideratge en dues ocasions de la Sra. Anna Bonafont, de la Dra. Montse Valls i els últims tres anys de la Dra. Marga Pla.

El 2015 volem seguir consolidant el lideratge i l'excel·lència acadèmica establint plans d'estudi innovadors que garanteixin el desenvolupament competencial dels professionals. El nostre objectiu és preparar la pròxima generació de líders infermeres, així com els líders de les disciplines que s'integren a la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar: des dels graus, als màsters i amb l'accés al Doctorat. Volem que el nostre alumnat esdevinguin els professionals del futur, competents per liderar i transformar l'atenció a la salut i les cures, alhora que donar resposta a la ràpida i complexa evolució de l'entorn sanitari a través de l'excel·lència acadèmica i de la pràctica clínica, de la innovació i la recerca, així com de les associacions establertes amb la comunitat i amb iniciatives internacionals.

Des de les aules, els tallers i laboratoris, fins a la capçalera del pacient i a la comunitat, ens volem distingir com una Facultat referent amb un model de formació singular i de qualitat, orientada a la recerca i a la innovació a nivell internacional, amb la finalitat de millorar la salut de la població, la qualitat de vida i eliminar les desigualtats en salut.

Com a exalumna de l'Escola d'Infermeria Osona és un privilegi contribuir a promoure el llegat del nostre patrimoni. El conveni signat entre la UVic i el Consorci Hospitalari de Vic (CHV) constitueix el marc idoni per tal de que els professors / investigadors liderin i vetllin per l'excel·lència a l'aula, a la simulació, al laboratori i a la pràctica clínica, i es generin sinergies que afavoreixin la recerca clínica i de resultats en salut, així com la innovació en un moment de canvi radical en l'atenció de la salut.

Mireia Subirana. RN, MsN, PhD, FEANS
Degana de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar
Universitat de Vic ? Universitat Central de Catalunya

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT I EL BENESTAR

Estructura

La Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic és una estructura d'ordenació, organització, gestió i coordinació d'ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de l'àmbit de Ciències de la Salut i Ciències Socials i Jurídiques.

Actualment s'imparteixem les següents titulacions homologades:

- Grau en Infermeria
- Grau en Fisioteràpia
- Graua en Teràpia Ocupacional
- Grau en Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Treball Social

- Màster Universitari en Atenció i Cures Pal·liatives
- Doctorat en Cures Integrals i Serveis de Salut

Les unitats bàsiques de docència i recerca són les Departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, d'estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director/a de departament.

Els òrgans de govern unipersonals de la FCSB són: degana, vicedegana, cap d'estudis, coordinadors/es de titulació, directors/es de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de la FCSB són: Consell de Govern, Consell de Direcció i Claustre de Centre.

Departaments

La unitat bàsica de docència i de recerca de la Facultat és el Departament, que agrupa el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant del departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

Els departaments de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar són:

Departament de Ciències de la Salut

Director: Dr. Raimon Milà

Departament de Ciències Socials i del Benestar

Directora: Dra. Anna Ramon

Departament de Ciències Bàsiques i Metodològiques

Directora: Dra. Núria Obradors

Adjunt a la direcció dels departaments: Sr. Àngel Torres

Òrgans de govern

El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

Degana de la Facultat, que el presideix: Dra. Mireia Subirana

Vicedegana: Sra. Montserrat Faro

Cap d'Estudis: Dra. Tamara Gastelaars

Director del Departament de Ciències de la Salut: Dr. Raimon Milà

Directora del Departament de Ciències Socials i del Benestar: Dra. Anna Ramon

Directora del Departament de Ciències Bàsiques i Metodològiques: Dra. Núria Obradors

Adjunt a la direcció dels departaments: Sr. Àngel Torres

Coordinadora de la titulació d'Infermeria: Sra. Núria Gorchs

Coordinador de la titulació de Fisioteràpia: Sr. Carles Parés

Coordinadora de la titulació de Teràpia Ocupacional: Sra. Laura Vidaña

Coordinadora de la titulació de Nutrició Humana i Dietètica: Dra. Cristina Vaqué

Coordinador de la titulació de Treball Social: Sra. Sílvia Madrid Alejos

Delegat per a la Recerca: Dr. Raimon Milà

Delegat del Programa de Doctorat: Dr. Joan Carles Casas

Coordinador de Formació Continuada: Sr. Jordi Naudó

Coordinadores de Pràctiques: Sra. Olga Isern i Sra. Cristina Font

Coordinadora de Relacions Internacionals i Mobilitat: Sra. Montse Romero

CALENDARI ACADÈMIC

Calendari del centre:

Docència:

1r semestre: del 14 de setembre de 2015 al 23 de desembre de 2015.

2n semestre: de l'1 de febrer del 2016 al 27 de maig del 2016.

Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes.

Vacances de Nadal: Del 24 de desembre de 2015 al 10 de gener de 2016, inclosos. Vacances de Setmana Santa: Del 19 de març al 28 de març de 2016, inclosos.

Dies festius:

Dilluns 12 d'octubre de 2015 - El Pilar

Dilluns 7 de desembre de 2015 ? Pont de la Immaculada

Dimarts 8 de desembre de 2015 ? La Immaculada

Dissabte 23 d'abril de 2016 ? Festa Major UVic

Diumenge 1 de maig de 2016 ? Festa del Treball

Dilluns 16 de maig de 2016 ? Segona Pascua (Festiu pendent d'aprovació)

Divendres 24 de juny de 2016 ? Sant Joan

Dilluns 4 de juliol de 2016 ? Pont de la Festa Major

Dimarts 5 de juliol de 2016 ? Festa Major de Vic

Diumenge 11 de setembre de 2016 ? Diada Nacional de Catalunya

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals, autonòmiques i estatals

ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT

Objectius generals

El Grau en Treball Social té com a objectiu principal formar treballadors i treballadores socials orientats a la valoració i la intervenció en les complexes i múltiples interaccions entre el subjecte social i el seu entorn, amb capacitat per valorar i diagnosticar situacions socials, planificar, implementar i avaluar plans d'intervenció, serveis i polítiques socials. La finalitat és reforçar l'autonomia de les persones, grups o comunitats, promoure canvis i transformacions socials i incrementar el benestar, la justícia i la cohesió social. Desenvolupa capacitats per a la millora contínua de la qualitat, el treball cooperatiu interdisciplinari, la gestió i administració de programes i serveis, l'educació i defensa dels drets dels ciutadans, la docència i la investigació. Reforça, també, les competències dels estudiants sobre tres eixos fonamentals: la conceptualització del subjecte social com objecte d'estudi i d'intervenció, la pràctica basada en el model intervenció-acció-transformació i el treball cooperatiu, en xarxa, interdisciplinari i intersectorial.

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

- Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.
- Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a

tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

- Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent?

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

- **Avaluació de procés:** Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc. L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la

classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.

- **Avaluació de resultats:** Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

La convocatòria oficial contempla dos períodes diferenciats d'avaluació. En primer lloc el període ordinari, que es realitza de forma integrada al procés formatiu i dins el període lectiu. A més, s'estableix un segon període d'avaluació complementària en el qual l'estudiant podrà ser avaluat de nou d'aquelles tasques, activitats o proves que no s'hagin superat satisfactòriament en el marc del primer període. L'avaluació en aquest segon període no pot suposar més del 50% de la nota final de l'assignatura i, en qualsevol cas, es desenvoluparà de forma coherent amb el procés d'avaluació continuada establerta en cada assignatura i per tant, respectant aquelles activitats que, en el pla docent, s'hagin definit com activitats no recuperables.

En cap cas es podrà fer us d'aquest segon període d'avaluació complementari/ recuperació en la convocatòria extraordinària, ni en les assignatures de Treball de Fi de Grau, ni en les Pràctiques Externes.

Els estudiants que puguin optar al segon període de recuperació seran qualificats amb un ?pendent d'avaluació? en espera dels resultats del segon període d'avaluació complementària. Els alumnes ?suspens? o ?no presentat? no tindran accés al segon període d'avaluació complementària.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica (FB)	60
Obligatòria (OB)	117
Optativa (OP)	18
Treball de Fi de Grau (TFG)	9
Pràctiques Externes (PE)	36
Total	240

* Cada curs està organitzat en dos semestres de 30 crèdits cadascun d'ells. La distribució de les assignatures per semestre pot variar segons els cursos acadèmics.

PRIMER CURS	Crèdits	Tipus
Antropologia Social i Cultural	6,0	FB
Ciències Psicosocials Aplicades	6,0	FB
Comunicació i Treball Social	6,0	FB
Sociologia Aplicada al Treball Social	6,0	FB
Economia Aplicada al Treball Social	6,0	FB
Ètica en la Intervenció Social	6,0	FB
Introducció a la Política Social	6,0	FB
Epistemologia del Treball Social	6,0	OB
Pedagogia i Treball Social	6,0	FB
Psicologia Social	6,0	FB

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Intervenció Grupal	6,0	OB
Metodologia d'Intervenció en Treball Social	6,0	OB
Polítiques Socials i Treball Social	6,0	OB
Treball Social i Subjecte Social	6,0	OB
Dret i Ciutadania	9,0	OB
English for Social Work	6,0	FB
Salut Comunitària	3,0	OB
Treball Social amb la Comunitat	6,0	OB
Mètodes i Tècniques d'Investigació Social I	6,0	OB
Serveis Socials	6,0	OB

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Diversitat Cultural i Treball Social	6,0	OB
Mediació de Conflictes	3,0	OB
Mètodes i Tècniques d'Investigació Social II	6,0	OB
Treball Social en l'Àmbit de la Salut	6,0	OB
Treball Social en L'Àmbit Educatiu	6,0	OB
Treball Social i Exclusió Social	3,0	OB
Disseny i Avaluació de Programes Socials	3,0	OB
Pràcticum I	12,0	PE
Sociologia del Treball	3,0	OB
Treball Social en l'Àmbit de la Justícia	6,0	OB
Treball Social i Atenció Integrada	6,0	OB

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Gestió i Administració d'Organitzacions Socials	6,0	OB
Pràcticum II	12,0	PE
Treball de Fi de Grau I	3,0	TFG
Treball Social en l'Àmbit de l'Urbanisme i la Vivenda	3,0	OB
Pràcticum III	12,0	PE
Treball de Fi de Grau II	6,0	TFG
Optatives	18,0	OP

OPTATIVES - SENSE ITINERARI

	Crèdits
Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat	3,0
Inclusive Communities and Accessibility	6,0
Psicosociologia de la Discapacitat	3,0
Sexualitat i Cronicitat	3,0

ASSIGNATURES OPTATIVES

Atenció Innovadora en Situacions de Cronicitat

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 3,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Amb la realització d'aquesta l'assignatura, que pertany a la matèria Cronicitat i Malalties de Llarga Evolució, l'estudiant adquireix els coneixements, habilitats i actituds sobre els conceptes i models relatius a la cronicitat, els problemes de salut i socials més prevalents, els models d'atenció i provisió de serveis, el rol del professional, les tècniques i instruments necessaris per a l'atenció innovadora i les estratègies comunitàries en atenció a la cronicitat.

Es considera un element fonamental de l'assignatura la interacció, la comunicació i la col·laboració entre els i les estudiants dels diferents graus de l'àmbit de la salut per a la creació de coneixement i estratègies compartides que facilitin una atenció innovadora.

RESULTATS D'APRENTATGE:

1. Defineix i analitza críticament el concepte d'innovació i el de cronicitat en el camp de la salut i les ciències socials.
2. Coneix els models de referència en l'abordatge de la cronicitat.
3. Defineix i analitza críticament experiències innovadores en el camp de la cronicitat.
4. Descriu el paper dels diferents professionals de la salut i de les ciències socials en el camp de la cronicitat.
5. Descriu les característiques del treball en equip cooperatiu.
6. Sap prendre decisions de forma col·lectiva.
7. Identifica les respostes psicosocials i incorpora la perspectiva del subjecte en les intervencions assistencials i comunitàries.
8. Reconeix diferents maneres d'intervenir des de la perspectiva assistencial i comunitària en el camp de la cronicitat.

COMPETÈNCIES

Generals

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a la presa de decisions.
- Capacitat per organitzar i planificar.
- Capacitat per organitzar i planificar.

Específiques

- Analitzar les necessitats i la provisió de serveis de les persones en situació de vulnerabilitat social, així com del seu entorn sociofamiliar, des d'una perspectiva interdisciplinària i intersectorial per tal d'assegurar una atenció integrada.

CONTINGUTS:

---

1. Concepte d'innovació
  1. Definicions d'innovació en el camp de la salut i les ciències socials.
  2. Elements característics de la innovació en el camp de la salut i les ciències socials.
2. Cronicitat i models d'atenció
  1. Característiques i realitats de la problemàtica de la cronicitat.
  2. Necessitats diferencials.
  3. Models i experiències de maneig de la cronicitat.
  4. Model de la OMS- Innovative Care for Chronic Conditions.
3. Treball en equip
  1. Rol dels diferents professionals, innovació i cooperació.
  2. Treball en equip cooperatiu.
  3. Presa de decisions col·lectiva.
4. Atenció innovadora en l'àmbit assistencial
  1. Atenció centrada en la persona. Plans individuals d'atenció integral.
  2. Processos adaptatius i estratègies d'afrontament.
  3. Planificació anticipada de decisions.
  4. Processos d'avaluació i atenció continuada. Planificació de les transicions.
  5. Atenció domiciliària.
  6. Entorns funcionals.
  7. TIC.
5. Atenció innovadora en l'àmbit comunitari
  1. Intervenció comunitària, participació social i cronicitat.
  2. Experiències comunitàries: projecte CAMINS- experiències comunitàries i participatives que estableixen ponts.
  3. Experiències comunitàries: projecte MINDOUT- experiències comunitàries i participatives per visibilitzar i donar veu.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Avaluació continuada (50%) segons les activitats proposades en el pla de treball. Les activitats presencials no són recuperables, les activitats virtuals són recuperables segons els criteris de valoració i recuperació definits en cada una.
- Prova escrita sobre els continguts teòrics (20% de la nota final) que es realitzarà mitjançant una prova escrita al final del semestre. Recuperable.
- Exercici grupal (30% de la nota final) sobre l'anàlisi d'un programa innovador o intervenció innovadora en l'atenció a la cronicitat. Recuperable.

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Bengoa, R.; Nuño, R. (2008). *Curar y cuidar. Innovación en la gestión de enfermedades crónicas: una guía práctica para avanzar*. Barcelona: Elsevier-Masson.
- Morera, R. (2008). "Atención integrada". *Revista de Innovación Sanitaria y Atención Integrada* 1(1) Article 11. Disponible a: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss1/11> data 10/09/12
- Nuño Solinís, R. (2009). "Atención innovadora a las condiciones crónicas: más necesaria que nunca", *Revista de Innovación Sanitaria y Atención Integrada* 1(3) Article 2. Disponible a: <http://pub.bsalut.net/risai/vol1/iss3/2> data 10/09/12
- OMS (2002). *Cuidado innovador para las condiciones crónicas. Agenda para el Cambio 2002*. Disponible a: The Innovative Chronic Care. http://www.who.int/chp/knowledge/publications/iccc_spanish.pdf
- Generalitat de Catalunya. Departament de Salut (2013). *Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat PPAC*. Disponible a <http://www20.gencat.cat/portal/site/salut/menuitem.36e8d120a1aac1ee5686da5bb0c0e1a0/?vgnextoid=cf2a63c30a0cf210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=cf2a63c30a0cf210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default>

Inclusive Communities and Accessibility

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Anglès

PROFESSORAT

- Sandra Ezquerro Samper

OBJECTIUS:

The course will provide an understanding of the importance of building inclusive communities to eliminating discrimination and exclusion and guaranteeing the fulfillment of citizenship and human rights. For that purpose we will begin by examining the differences and implications of analyzing social reality from an individualist perspective, a structural one and through the introduction of conflict theory. Using a selection of technical and academic texts on the subject matter, we will critically examine the social processes of inclusion and inclusion as well as the need for new paradigms and strategies from an equity and rights perspective. We will explore the relationship of inclusiveness and accessibility with social and cultural factors, gender and power relations, and diverse capacities. And in turn, looking at different models from an interdisciplinary approach, we will examine how those factors affect the leadership of a community as well as the possibilities of social change.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- The student has knowledge of a second language.
- The student understands and interprets oral and written English and communicates verbally on specialized publications in Public Health Sciences.
- The student is able to identify the main social, economic and political theories of disease.
- The student is able to understand the incidence of the psychosocial factors related to health, disease, chronicity and quality of life.
- The student is able to analyze critically theories of conflict versus theories of structuralism.

COMPETÈNCIES

Generals

- Capacitat d'argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits de coneixement.
- Coneixement d'una llengua estrangera.

Específiques

- Analitzar els fenòmens culturals, socials i econòmics en un context de canvi estructural i globalització.
- Establir relacions entre les teories de les ciències socials sobre la constitució i el desenvolupament del subjecte com a ésser social.
- Utilitzar fonts d'informació, escrites i orals, especialitzades en Ciències Socials, en una segona llengua.

CONTINGUTS:

Unit 1. Structuralist versus conflict theories

- How do we look at social reality?
- Who or what do we think is responsible for a particular social problem or situation?
- What are the implications of using different social theories for our understanding of the world?

Unit 2. The concept of inclusive communities and exclusion

- What is an inclusive community?
- Why is building inclusive communities important?
- Understanding social processes of inclusion/exclusion

Unit 3. Understanding Culture and Diversity in Building Communities

- What is culture?
- Why is understanding culture important for building inclusive communities?
- What are cultural rights?

Unit 4. Gender Inclusive Communities

- Understanding gender inclusion/exclusion
- Implications of using a women's safety perspective to frame the issue of inclusive communities

Unit 5. Inclusiveness and accessibility for people with diverse capacities

- People with disabilities versus with diverse capacities
- What are the implications of creating an inclusive environment for people with diverse capacities?

Unit 6. Healthy cities: Social determinants of health and the built environment

- What is the purpose of the healthy cities movement?
- Using the Social Determinants of Health framework to understand the link between inclusive communities and healthy cities
- What is the role of local governments in building inclusive communities and healthy cities?

Unit 7. Interdisciplinary approach and leadership for inclusive communities

- Why the need of an interdisciplinary approach for the development of inclusive communities?
- Who are the stakeholders to be involved and at which stages?
- Exploring leadership models for inclusiveness
- How do culture and other factors affect the leadership of a community?

AVALUACIÓ:

Students' work and competences will be evaluated in the following way:

1. Attendance and Participation: 15% (individual)
2. Assignments based on readings and class discussions: 40% (individual)
3. On-line Reflections and Debates: 15% (individual)
4. Final Project: 30% (group)

The final grade of the course will result from the sum and average of each of the four segments.

In case of a non-pass final grade at the end of the semester, it will be possible to have a complementary evaluation of the Final Project. To be eligible for the complementary evaluation (September 2014) the students will have to pass at least 50% of the class work.

Plagiarism is penalized by all universities, and according to UVic's Students' Rights and Duties Regulation, it is a serious fault. Any indication of the existence of plagiarism or inadequate appropriation of someone else's ideas or texts (whether authors, Internet, or classmates) will translate automatically into failing the course. We encourage critical thinking of what different authors have written or said. Thus proper reference to their work is required.

BIBLIOGRAFIA:

- Freudenberg, N., Klitzman S., Saegert S. (2009). *Urban Health and Society. Interdisciplinary Approaches to Research and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass
- Potapchuk, M. (2001). *Steps toward an inclusive community*. Washington, DC: Joint Center for Political and Economic Studies.
- Potapchuk, M. Assessing your Community's Inclusiveness (website)
- UN General Assembly (2012). *Report of the Special Rapporteur in the field of cultural rights*.
- Alberta Urban Municipalities Association. Welcoming and Inclusive Communities toolkit (website).
- Women in Cities International. Tackling Gender Exclusion: Experiences from the Gender Inclusive Cities Program (website).
- WHO (2012). *Addressing the Social Determinants of Health: The Urban Dimension and the Role of Local Government*.

Psicosociologia de la Discapacitat

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 3,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Aprofundir en el coneixement de les característiques de les persones amb discapacitat dins un context inclusiu.

Assolir un domini bàsic d'aquesta temàtica per tal de poder observar, analitzar i prendre decisions perquè les persones amb discapacitat assoleixin un funcionament humà i una qualitat de vida normativa des d'un enfocament inclusiu.

Ser conscients de la vulnerabilitat, en els diferents àmbits, de les persones amb discapacitat, així com també de les repercussions legals habituals.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Aprofundir en el coneixement de les característiques i les necessitats específiques de les persones amb discapacitat
- Conèixer els suports materials, tècnics i personals que poden ser utilitzats per les persones amb discapacitat.
- Conèixer les necessitats de les famílies i de les persones amb discapacitat i saber intervenir per afavorir el seu desenvolupament i el benestar psicològic i físic amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida.
- Utilitzar estratègies i instruments que permetin una comunicació efectiva amb les persones amb discapacitat i el seu entorn familiar i social.
- Analitzar les necessitats d'atenció i proporcionar els serveis i suports necessaris per aconseguir una atenció inclusiva i continuïtat assistencial

---

COMPETÈNCIES

Generals

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a la resolució de problemes.

Específiques

- Aplicar els fonaments del coneixement pedagògic, sociològic, antropològic i psicològic per a l'exercici del treball social.
- Utilitzar fonts d'informació, escrites i orals, especialitzades en Ciències Socials, en una segona llengua.

CONTINGUTS:

---

1. Una mirada històrica a la discapacitat.
2. Estereotips socials.
3. Aspectes psicològics relacionats amb la discapacitat.
4. Una proposta integradora des de l'ocupació significativa.
5. Factors de risc i factors protectors
6. Senyals d'alerta en la primera infància.
7. CDIAP, servei d'atenció primerenca per a persones amb qualsevol tipus de discapacitat o risc de patir-la
8. Discapacitat intel·lectual Nou paradigma (AADID 2010)
9. Anàlisi dels components del nou paradigma
  - § QI
  - § Conducta adaptativa, instruments per avaluar-la
  - § Salut (diagnòstic dual) instruments per avaluació
  - § Participació
  - § Context
  - § Suports (EIS, eina per conèixer i avaluar l'intensitat de suports)
  - § Resultats personals/qualitat de vida (escales de qualitat de vida)
10. Síndromes en Discapacitat Intel·lectual (Down, Fràgil X, SAF, Angelman, Prader Willi, Williams, etc.), Característiques, fenotip físic, fenotip cognitiu-conductual, funcions bàsiques compromeses, etc.

Visites:

- SIRIUS-VIC. Servei que té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades per algun tipus de discapacitat, prevenir noves complicacions i facilitar la seva participació a la societat. Els serveis que s'ofereixen inclouen l'assessorament i orientació individualitzada tant a les persones amb discapacitat com a professionals, empreses, entitats i estudiants, així com informació sobre els recursos existents, disseny d'adaptacions personalitzades i innovació i desenvolupament en la matèria.
- Fundació AMPANS (Manresa) entitat que treballa per a les persones amb DI amb l'objectiu de generar oportunitats per afavorir la seva màxima autonomia i qualitat de vida.

AVALUACIÓ:

L'estudiant haurà de demostrar que ha assolit les competències i els coneixements de l'assignatura. L'avaluació és formativa i continuada i tindrà els següents apartats:

- Prova escrita.....50%
- Treballs pràctics.....50%.

Per poder presentar-se a la prova escrita cal haver assistit regularment a classe i participat activament en la dinàmica de les classes

Per aprovar l'assignatura convé haver aprovat cadascuna de les parts; prova escrita i treball pràctic. En el cas de no superar alguna de les parts es considerarà pendent d'avaluar. La part pendent es recuperarà en el període d'avaluació del mes de setembre. La qualificació final s'obté a través de la mitjana entre la prova i el treball pràctic.

La puntuació en aquesta segona convocatòria s'obté a partir de la mitjana de la puntuació en primera i en segona convocatòria, tant pel que fa al control escrit com el treball pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria

- Barton, L. (1998). Discapacidad y sociedad. Madrid?: Morata.
- García, J.V. (Coord.). El movimiento de vida independiente. Experiencias Internacionales. Fundación Luis Vives, Madrid, 2003. Disponible gratis en Web:
http://www.asoc-ies.org/docs/mvi_exper_internac.pdf
- Giné, C. (Coord.) (2003). Trastorns del desenvolupament i necessitats educatives especials. Barcelona: UOC.
- Mediateca. Foro de Vida Independiente y Divertad. Obtingut a 24 gener 2014 a <http://www.forovidaindependiente.org/>

Complementària

- Giné, C. i Font, J. (2012). Infants i adolescents amb discapacitat a Catalunya: situació actual i factors de discriminació. UNICEF, Comité Catalunya.
- Giné, C., Alomar, E., Balcells, A. i col. (2006). L'Escala d'Intensitat de Suports (EIS): un instrument per promoure el benestar de les persones amb discapacitat intel·lectual. Suports, 10, 66-72.
- Font, J. (2004). L'avaluació de la conducta adaptativa: noves aportacions per a la seva comprensió i mesura. Suports 8, 28-41.
- Kielhofner, G. (2006) Fundamentos conceptuales de la Terapia Ocupacional. 3ª edición. Buenos Aires: Médica Panamericana.
- Montero, D. (1999). El sistema valoración-enseñanza-evaluación de destrezas adaptativas: ICAP, CALS y ALSC. Departamento de pedagogía de la universidad de Deusto. Ponencia presentada a las III jornadas científicas de investigación sobre personas con discapacidad dentro del simposio "Retos en la respuesta al retraso mental en la vida adulta: formación, oportunidades y calidad de vida", Salamanca.
- Palacios, A., Romanach, J. El modelo de la diversidad. La Bioética y los Derechos Humanos como herramientas para alcanzar la plena dignidad en la diversidad funcional. Ediciones Diversitas - AIES, Santiago de Compostela 2007. Disponible gratis en web:
<http://www.asoc-ies.org/docs/modelo%20diversidad.pdf>
- Thompson, J., Bryant, B., Campbell, E. i col. (2007). Escala d'intensitat dels suports. Barcelona (AAIDD i APPS).
- Verdugo, M. A. (2003). Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la asociación americana sobre retraso mental de 2002. Siglo Cero. Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 34, 1-17
- Verdugo, M.A., Arias, B., Gómez, L i Schalock, R. (2008). Escala GENCAT de Qualitat de Vida. Generalitat de Catalunya, Departament d'acció social i ciutadania.

Sexualitat i Cronicitat

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 3,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jordi Naudó Molist

OBJECTIUS:

Són objectius de l'assignatura:

- Analitzar els factors que contribueixen a la salut sexual
- Conèixer els conceptes bàsics de sexualitat respecte a la cronicitat
- Diferenciar conceptes d'identitat, rol i orientació en sexualitat humana
- Anàlisi i abordatge de les dificultats que es presenten en diverses malalties cròniques respecte a la dimensió sexual
- Domini i maneig d'orientacions pedagògiques per a diverses discapacitacions
- Abordatge clínic de disfuncions sexuals en persones que presenten cronicitat

RESULTATS D'APRENTATGE:

---

1. Coneix, reflexiona i és capaç d'explicar les principals característiques de la sexualitat en situacions de cronicitat i discapacitat
2. Diferencia els conceptes bàsics de la dimensió sexual humana.
3. Identifica i reconeix els drets universals de la salut sexual en població crònica i discapacitada.
4. Planifica i avalua un programa d'educació sexual per a persones amb situació de cronicitat

COMPETÈNCIES

Generals

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

Específiques

- Identificar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut o malaltia de les persones, famílies i comunitat.
- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb els pacients, les famílies i els grups socials així com l'expressió de les seves preocupacions i interessos.

CONTINGUTS:

---

1. Introducció a la salut sexual
2. Concepte de sexualitat i discapacitat
3. Identitat-Rol-Orientació en població general
4. Drets sexuals de les persones amb discapacitat
5. Sexualitat i HTA
6. Sexualitat i estats intersexuals
7. Sexualitat i salut mental
8. Sexualitat i vellesa
9. Sexualitat i dolor crònic
10. Sexualitat i discapacitat física
11. Sexualitat i diabetes
12. Clínica Sexològica-Factors i Avaluació
13. Clínica Sexològica Masculina
14. Clínica Sexològica Femenina

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació de procés de l'assignatura es tindrà en compte la realització de les activitats de treball personal i grupal (el lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable).

La puntuació global de l'assignatura serà el resultat de la suma obtinguda de les diferents tasques i en l'examen final. Per a poder procedir a aquesta suma caldrà haver aprovat l'examen.

Els percentatges són els següents:

- 30% Treballs i exercicis individuals (no recuperable)
- 20% Treball en grup (no recuperable)
- 50% Examen (recuperable)
- Cal haver aprovat l'examen per poder fer mitjana

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Garcia, J.L. *Educación Sexual y Afectiva en personas con minusvalía psíquica*. Editat per la Asociación Síndrome de Down. Navarra, 2000.
- Font i Roura, Josep. *L'avaluació de la sexualitat: l'escala de coneixements, experiències i necessitats sexuals per a persones amb discapacitat intel·lectual* / Josep Font i Roura, Anna Martínez.
- Sánchez Raja, Esther. *Guia bàsica d'educació afectivosexual per a persones amb discapacitat visual*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, cop. 2007.
- Cabello Santamaría, Francisco. *Sexualidad y discapacidad física*. Barcelona: Institut de Sexologia de Barcelona, 1996.
- Baldaro Verde, Jole. *La sexualidad del deficiente*. Barcelona: CEAC, 1992.
- Tallis, Jaime. *Sexualidad y discapacidad*. Buenos Aires, Madrid, 2005.
- López Sánchez, Félix. *Sexualidad en la vejez*. Madrid: Pirámide, 2005.

Complementària

- Lopiccolo, J.; Lopiccolo, L. *Handbook of Sex Therapy*. Nova York: Plenum Press, 1980.
- Jarne, A.; Talam, A. *Manual de psicopatología clínica*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Beach, A.F.; Ford, S.C. *Conducta sexual*. Barcelona: Fontanella, 1969.

- Carrobes, J.A.; Sanz, A. *Terapia sexual*. Madrid: Fundación Universidad-Empresa, 1991.
- Crespo, M.; Labrador, F.J.; Puente, M.L. "Trastornos sexuales". A: A. Belloch, B.
- Farré, J.M.; Lasheras, M.G. "Disfunciones sexuales". A: J.L. Vázquez-Barquero (ed.), 1998.
- Hawton, K. (1985). *Sex therapy*. Londres: Oxford Univ. Press. Traducció castellana: *Terapia sexual*. Barcelona: Doyma, 1988.
- Kaplan, H.S. *Sexual aversion, sexual phobias and panic disorder*. Nova York: Brunner/Mazel, 1987.
- Kaplan, H.S. (1992). "El deseo trastornado". A: E.F.L. Ochoa; C. Vázquez (ed.). *El libro de la sexualidad*. Madrid: El País.
- Kaplan, H.S. *La nueva terapia sexual*. Madrid: Alianza Bolsillo, 1978.
- Masters, W.; Johnson, V.; Kolodny, R. *La sexualidad humana*. (3 volums). Barcelona: Grijalbo, 1987.
- Gómez Gil, E.; Esteva de Antonio, I. *Ser transexual*. Barcelona: Glosa, 2006.